

72
4. júlí

að úthlutunin sé í tveim flokkum, annars vegar af fasteignavátryggingum í kaupstöðum og kauptúnum, hins vegar af fasteignavátryggingum í sveitum, og geti verið misjöfn til hinna einstöku deilda innan hvors flokks, eftir því hve tjónin hafa orðið mikil á móts við iðgjöld þeirra.

- c. (18. gr.) Heimilt er félaginu að efna til eftirlaunasjóðs fyrir fasta starfsmenn félagsins, ekkjur þeirra og börn.

13. gr.

22. gr. laganna falli niður. Greinatala breytist eftir því.

14. gr.

Síðari málsgr. 23. greinar laganna orðist svo.

Brjótí aðrir en vátryggjendur gegn lögnum, eða reglum og ákvæðum settum samkvæmt þeim, varðar það sektum, 10—500 krónum eftir málavöxtum.

15. gr.

25. gr. laganna orðist svo:

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað, og falla jafnframt úr gildi lög nr. 22-1. febr. 1936.

16. gr.

Þegar lög þessi hafa hlotið staðfestingu, skal fella meginmál þeirra inn í meginmál laga nr. 26-23. júní 1932, um Brunabótafélag Íslands, að slepptri 25. gr. laganna, og gefa þau síðan út þannig breytt.

Gjört í Reykjavík, 4. júlí 1942.

Sveinn Björnsson.

(L. S.)

Magnús Jónsson.

73
4. júlí

L Ö G

um Brunabótafélag Íslands.

RÍKISSTJÓRI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Að ég samkvæmt 16. gr. laga, dags. í dag, um breyting á lögum nr. 26-23. júní 1932, um Brunabótafélag Íslands, hef látið fella meginmál þeirra inn í meginmál laga nr. 26-23. júní 1932, um Brunabótafélag Íslands, að slepptri 25. gr. laganna, og gef þau hér með út þannig breytt:

1. gr.

Brunabótafélag Íslands er gagnkvæmt ábyrgðarfélag vátryggjenda, eftir því sem lög þessi ákveða.

2. gr.

Félagið tekur að sér eldsvoðatryggingar á húseignum og á lausafé, allt eftir þeim nánari ákvæðum, sem lög þessi og reglugerðir setja.

3. gr.

Skylt er að tryggja í félaginu allar húseignir í kaupstöðum og kauptúnum, þar með talin hús í smíðum, hvort sem þau eru eign einstakra manna, félaga eða opinberar eignir. Sömuleiðis er skylt að tryggja í félaginu öll hús utan kaupstaða og kauptúna, nema gripahús, hlöður og geymsluhús á sveitabæjum, enda séu þau ekki áföst

íbúðarhúsum, svo að þau megi teljast vera í óaðgreinanlegri brunahættu með þeim. **73**

Ákvæði fyrri málsliðar þessarar greinar um váttryggingarskyldu í félaginu nær **4. júlí** þó ekki til húseigna í Reykjavíkurborg.

4. gr.

Heimilt er félaginu að taka í eldsvoðaábyrgð öll hús í sveitum, sem ekki falla undir ákvæði 3. gr. um váttryggingarskyldu í félaginu.

Svo er félaginu og heimilt, með samþykki ríkisstjórnarinnar, að taka eldsvoðaábyrgð á húsum í Reykjavík, með sérstökum samningi við bæjarstjórn, og að taka þátt í váttryggingu húseigna í Reykjavík með öðrum váttryggingarfélögum.

Enn fremur er félaginu heimilt að taka í eldsvoðaábyrgð hvers konar lausafé, þar með taldar hvers konar afurðir í vörzlu framleiðenda, nema verzlunarbirgðir.

5. gr.

Váttryggingarupphæð húsa ákveðst með virðingargerð, og váttryggir félagið allt verð húsanna. Þó má tryggja hús í smíðum samkvæmt skýrslu eiganda. Lausafé skal tekið í ábyrgð eftir skrá, er eigandi semur með áætluðu sanngjörnu verði munanna.

6. gr.

Váttryggingum skal haldið aðgreindum í 5 flokka, þannig að unnt sé að gera upp iðgjöld og tjón hvers flokks fyrir sig:

1. Tryggingarflokkur fasteigna í kaupstöðum og kaupúnum.
2. Tryggingarflokkur fasteigna í sveitum.
3. Tryggingarflokkur lausafjár.
4. Tryggingarflokkur fasteigna í Reykjavík.
5. Tryggingarflokkur stríðstryggingar íslenskra skipshafna.

Árlegur tekjuafgangur flokkanna, sem og aðrar tekjur félagsins, fellur til sameiginlegs varasjóðs, sem er að fullu ábyrgur fyrir tjónum í 1.—4. flokki, en hefur takmarkaða ábyrgð fyrir 5. flokki.

7. gr.

Félagið leitar endurtryggingar eða samtryggingar („coassurance“) hjá öðrum tryggingarfélögum, fyrst og fremst innlendum, þannig að upphæðir þær, sem félagið hefur í eigin ábyrgð, fari ekki fram úr því, sem hér segir, á hverri einstakri áhættueiningu:

	í kaupúnum og kaupstöðum	í sveitum
1. Steinhús	kr. 40000.00	kr. 24000.00
2. Timburhús, eldvarnarklædd	— 30000.00	— 20000.00
3. Önnur hús ..?	— 20000.00	— 16000.00

Áhættueining getur hér verið einstakt hús eða fleiri en eitt hús, ef um sambrunahættu er að ræða, hvorttveggja að meðtöldu lausafé, sem tryggt kann að vera í húsunum.

8. gr.

Allir þeir, sem skyldir eru til váttryggingar hjá félaginu samkvæmt 3. gr., eru félagsmenn þess. Félagsmenn ábyrgjast, að iðgjaldasjóður félagsins standi í skilum. Þó nær ábyrgðin aðeins til þeirra eigna, sem váttryggðar eru í félaginu, sbr. 3. gr.

Skadabóta má krefjast af félagsmönnum aðeins á þann hátt, að heimt sé inn aukagjald, er eigi sé hærra nokkurt ár en helmingur hins árlega iðgjalds, er tiltekið er í brunaskírteininu.

9. gr.

Váttryggingar á lausafé og húseignum samkvæmt 4. gr. gilda til þess tíma, sem tiltekið er í váttryggingarskírteini.

73 Enga fasteign, sem er í skylduábyrgð, má fella úr tryggingu fyrir þá sök, að ið-
4. júlí gjald sé eigi greitt.

10. gr.

Félagið tekur ekki ábyrgð á tjóni, sem orsakast af landskjálfta eða ófriði, né heldur af tjóni, sem af því leiðir, að váttryggjandi, kona hans eða nánustu erfingjar eru valdir að brunanum af ásettu ráði eða fyrir stórkostlegt hirðuleysi.

Félagið á auk þess rétt á að draga fjórðung af brunabótum, er váttryggjandi hefur út af eldsvoðanum verið dæmdur í sekt fyrir brot gegn brunamálalögunum, eða ef hann hefur gengizt undir það sjálfviljugur að greiða slíka sekt.

11. gr.

Skaðabætur má eigi greiða af hendi fyrr en haldin hefur verið réttarrannsókn út af brunanum. Þó má félagið gera undantekningu frá þessu, ef tjónið nemur eigi meiru en 500 kr.

12. gr.

Bætur fyrir tjón á húsum má aðeins greiða til þess að gera við hús, sem skemmzt hefur við bruna, eða endurbyggja á sama stað hús, er brunnið hefur, eða þar sem félagið, í samráði við byggingarnefndir í kaupstöðum og kauptúnum og hreppsnefndir í sveitum, ákveður, og er félaginu skylt að tryggja það, áður en brunabæturnar eru greiddar, að þeim sé réttilega varið. Félaginu er heimilt að veita undanþágu frá bygg-
ingarskyldu samkvæmt ákvæðum fyrri málsgreinar þessarar greinar, þó svo, að 10—
20% af brunabótaupphæðinni sé þá dregið frá, nema almannahagur heimti, að vikið sé frá þessu ákvæði um frádrátt eða ástæður, sem tjónþola er ekki sjálfrátt um.

13. gr.

Þegar eignir þær, er tryggðar eru hjá félaginu, eru veðsettar, nær veðrétturinn einnig til brunabótafjárins. Glati veðsetjandi rétti sínum til brunabótanna, á veðhafi engu að síður heimtingu á greiðslu þeirra, svo sem með þarf til þess að borga kröfu-
skuld hans með eins árs vöxtum, ef annað veð eða aðrar eignir veðsetjanda hafa ekki brokkið til.

14. gr.

Iðgjöld af fasteignum í skyldutryggingu, svo og skirteinisgjöld, hvíla sem lögveð á eignunum sjálfum og ganga í tvö ár fyrir öllum öðrum skuldbindingum, sem á þeim hvíla, nema sköttum til ríkissjóðs.

Séu gjöldin eigi greidd innan 6 mánaða frá gjalddaga, er heimilt að láta selja hina váttryggðu eign á uppboði, án undanfarins dóms, sátta eða lögtaks, en tilkynna skal váttryggjanda í ábyrgðarbréfi eða á annan öruggan hátt að sölu hafi verið beiðzt. Á sama hátt skal uppboðshaldari aðvara eiganda, með tveggja vikna fyrirvara, áður en hann sendir söluauglýsingu til birtingar.

Uppboðið skal auglýst einu sinni í Lögbirtingablaðinu. Má sala ekki fara fram fyrr en 6 vikum eftir birtingu auglýsingarinnar.

Virðingargjöld má heimta með lögtaki.

15. gr.

Eindagi á öllum iðgjöldum fasteigna í skyldutryggingu skal vera 15. október. Nú eru eignir váttryggðar á öðrum tíma, og skal þá ávallt fyrsta váttryggingartímabilið teljast til 15. okt. þess, er næstur kemur eftir að váttryggingin byrjar, nema váttryggt sé til skemmri tíma. Öll iðgjöld greiðast fyrirfram fyrir váttryggingartímabilið.

Séu gjöldin eigi greidd áður en 3 mánuðir eru liðnir frá gjalddaga, skal greiða af þeim dráttarvexti frá gjalddaga til greiðsludags, er nemi ½% fyrir hvern mánuð eða hluta af mánuði, sem það hefur dregizt.

16. gr.

Félagið skiptist í deildir. Bæjarfélag hvert eða sveitarfélag telst sérstök deild í félaginu. 4. júlí

73

17. gr.

Pegar varasjóður félagsins er orðinn svo hár, að öruggt þykir að dómi framkvæmdarstjórnar um fjárhagsafkomu þess, má af árlegum tekjuafgangi greiða félagsdeildunum ágóðahluta af skyldubundnum fasteignatryggingum, enda hafi brunatjón ekki farið fram úr 80% af iðgjöldunum á því ári, sem ágóða er úthlutað fyrir. — Upphæð ágóðahluta í hvert sinn ákveðst af félagsstjórn og miðast við það, að félaginu safnist fé í minnsta lagi hlutfallslega við aukningu váttryggingarverðmætisins.

Nánari reglur um ágóðaúthlutun skulu settar með reglugerð. Má þar ákveða, að úthlutunin sé í tveim flokkum, annars vegar af fasteignaváttryggingum í kaupstöðum og kauptúnum. Hins vegar af fasteignaváttryggingum í sveitum, og geti verið misjöfn til hinna einstöku deilda innan hvors flokks, eftir því hve tjónin hafa orðið mikil á móts við iðgjöld þeirra.

18. gr.

Heimilt er félaginu að efna til eftirlaunasjóðs fyrir fasta starfsmenn félagsins, ekkjur þeirra og börn.

19. gr.

Nánari ákvæði um verksvið félagsins, virðingar, iðgjöld, endurtryggingu, brunatjón og brunabætur, ábyrgð félagsmanna og annað fyrirkomulag á málum þess, setur ríkisstjórnin með reglugerð.

20. gr.

Félagið skal hafa heimili og varnarþing í Reykjavík og stendur undir umsjón ríkisstjórnarinnar.

21. gr.

Félaginu stjórnar framkvæmdarstjóri, er skipaður er af ríkisstjórninni. Félagið greiðir laun framkvæmdarstjóra og annan starfrækslukostnað.

22. gr.

Sjóðir félagsins skulu geymdir og ávaxtaðir sem hér segir:

a. Handbært fé á vöxtum í peningastofnunum, sem fjármálaráðherra samþykkir.

b. Að öðru leyti í tryggum handhafaverðbréfum, sem fjármálaráðherra samþykkir.

Heimilt er þó, með samþykki atvinnumálaráðherra í hvert sinn, að verja af fé sjóðanna til sérstakra útlána gegn nægum tryggingum, ef þau á einhvern hátt eru til stuðnings starfsemi félagsins.

Ársreikningur brunabótafélagsins skal endurskoðaður samkvæmt ákvæðum laga nr. 61 8. sept. 1931, um ríkisbókhald og endurskoðun.

23. gr.

Félagið hefur umboðsmann í kaupstöðum og kauptúnum, sem eru sérstakur hreppur. Að öðru leyti ræður félagið umboðsmenn eftir því, sem þörf er á.

24. gr.

Brjótí váttryggjandi móti lögum þessum eða reglum þeim og skilyrðum, sem sett eru samkvæmt þeim, varðar það réttindamissi til brunabóta eftir málavöxtum, svo sem reglugerð nánar tiltekur.

Brjótí aðrir en váttryggjendur gegn lögnum, eða reglum og ákvæðum settum samkvæmt þeim, varðar það sektum, 10—500 krónum eftir málavöxtum.

73
4. júlí

25. gr.

Með mál út af brotum á lögum þessum skal farið sem almenn lögreglumál.

26. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað, og falla jafnframt úr gildi lög nr. 22 1. febr. 1936.

Gjört í Reykjavík, 4. júlí 1942.

Sveinn Björnsson.

(L. S.)

Magnús Jónsson.

74
4. júlí

L Ö G

um sölu kirkjujarðarinnar Hvanneyrar í Siglufirði.

RÍKISSTJÓRI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að selja Siglufjarðarkaupstað kirkjujörðina Hvanneyri frá 1. jan. 1943 að telja.

Land það, er Siglufjarðarkaupstaður eignast í þessum kaupum, er honum óheimilt að selja, en heimilt er honum að leigja það, og fer um leiguna samkv. reglugerð, er ríkisstjórnin samþykkir. Leigumáli lóða þeirra, er síldarverksmiðjur ríkisins nú hafa á leigu, skal þó framlengjast áfram óbreyttur, að núverandi leigutíma loknum, ef stjórn síldarverksmiðja ríkisins krefst þess.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 4. júlí 1942.

Sveinn Björnsson.

(L. S.)

Magnús Jónsson.

75
4. júlí

L Ö G

um breyting á lögum nr. 57 29. des. 1937, um lestrarfélög og kennslukvikmyndir.

RÍKISSTJÓRI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Aftan við 1. gr. laganna bætist: Þó er heimilt að greiða styrk lestrarfélögum í kauptúnum, þótt sýslubókasafn sé þar starfandi, ef það hefur eigi sams konar bóka-kost.